

Şeytanın Hileleri ve Kulların Korunması; Cihad-Namaz-Zikir İbadetleri

Eûzübillâhimineşşeytânirracîm

Bismillâhirrahmânirrahîm.

el-Hamdü lillâhi Rabbi'l-âlemîn. Ve's-salâtu ve's-selâmu alâ seyyidi'l-evvelîne ve'l-âhirîne seyyidinâ ve senedinâ Muhammedin ve âlihî ve sahibihî ve men tebiahû bi-ihsânin ilâ yevmi'd-dîn.

Emmâ ba'd:

Fa'lemû eyyühe'l-ihvân fe-inne efdale'l-hadîsi kitâbullah ve efdale'l-hedyi hedyü seyyidinâ Muhammedin sallallahu aleyhi ve sellem. Ve şerre'l-umûri muhdesâtühâ ve külle muhdesetin bid'atün ve külle bid'atin dalâletün ve külle dalâletin ve sâhibehâ fi'n-nâr. Ve bi's-senedi'l-muttasılı ile'n-nebiyyi sallallahu aleyhi ve selleme ennehû kâl:

*إِنَّ إِبْلِيسَ يَبْعَثُ أَشَدَّ أَصْحَابِهِ وَأَقْوَى أَصْحَابِهِ
إِلَى مَنْ يَصْنَعُ الْمَعْرُوفَ فِي مَالِهِ*

İnne iblîse yeb'asü eşedde ashâbihî ve akvâ ashâbihî ilâ men yasnau'l-ma'rûfe fî mâ-lihî.

Sadaka Resûlullah fîmâ kâl ev kemâ kâl.

Aziz ve muhterem kardeşlerim!

Allah'ın selâmı, rahmeti, bereketi, lütfu, ihsanı, ikramı, eltâfı üzerinize olsun. Rabbimiz Teâlâ dünya ve âhiretin hayırlarına cümlelerinizi, cümlemizi nâil eyleyip dünyanın ve âhiretin her çeşit şerlerinden, tehlikelerinden bizleri hıfz u himayesinde hıfz eylesin, selâmette eylesin.

Peygamber *sallallahu aleyhi ve sellem* Efendimiz'in hadislerinden bir miktar hazır şurada toplanmış iken mübarek cuma akşamında bir nebze okuyalım. Okunmasına geçmeden önce, -cuma günleri gelirler de boyunları bükük dua beklerler- bütün geçmişlerimizin ruhları için; ve hâsseten Peygamber *sallallahu aleyhi ve sellem* Efendimiz'in ruh-i pâkine bir âcizâne, nâcizâne hediyemiz olsun diye ve onun cümle âl'inin, ashâbının, etbâının ve ahababının ruhlarına hediye olsun diye; sâir enbiyâ ve

mürselînin ve cümle evliyâullahın ve mukarabbînin ruhlarına hediye olsun diye; bilhassa Ümmet-i Muhammed'in mürşitleri olan sâdât ve meşâyih-i turuk-u aliyyemizin ruhlarına hediye olsun diye, eserini okuduğumuz Gümüşhaneli Hocamız'ın ruhuna hediye olsun diye, kendisinden feyz aldığımız Mehmed Zahid Kotku Hocamız'ın ruhuna hediye olsun diye, bu okuduğumuz hadisleri bize kadar nakletmiş olan râvilerin, hadis alimlerinin ruhlarına hediye olsun diye; şu beldede sıhhat ve âfiyetle oturup huzur ve esenlik içinde bu hadisleri mütâlaa edebiliyoruz, bu beldeleri "Allah Allah..." diye diye canlarını mallarını ortaya koyup cihat aşkıyla buralara gelip fethetmiş olan fatih ecdâdımızın, şehitlerin, gâzilerin ruhlarına hediye olsun diye; içinde sıcacık oturup da bu hadisleri dinlediğimiz şu mekânları yaptırmış olan, yapılmasına koşturmuş olan ashâb-ı hayrât u hasenâtın ruhlarına hediye olsun diye, beldemizin medâr-ı iftihârı evliyâullahın ve meşhurları Hacı Bayrâm-ı Velî'nin, Tâceddin Sultan'ın ruhlarına hediye olsun diye; uzaktan yakından şuraya cem' olmuş olan siz kardeşlerimizin

âhirete göçmüş olan bütün sevdiklerinin ve yakınlarının ruhlarına ikram olsun diye; biz yaşayan müslümanların da Rabbimiz'in rızasına uygun yaşayıp, sevdiği amelleri işleyip huzûr-u izzetine sevdiği razı olduğu, yüzü ak alını açık kullar olarak varmamıza vesile olsun diye buyurun bir *Fâtîha*, üç *Ihlâs-ı Şerîf* okuyalım, ondan sonra başlayalım.

a. Şeytan En Güçlü Arkadaşlarını, Malıyla Hayır Yapanlara Gönderir

Okuduğumuz ilk hadîs-i şerîf Abdullah b. Abbas *radıyallahu anhümâ'*dan rivayet edilmiştir.

Peygamber *sallallahu aleyhi ve sellem* buyuruyor ki;

İnne iblîse yeb'asü eşedde ashâbihî ve akvâ ashâbihî ilâ men yasnau'l-ma'rûfe fî mâ-lihî.

“İblis -büyük şeytan- en güçlü kuvvetli arkadaşlarını, en şiddetlilerini, şeytanlıkta en ileri derecede olanlarını malıyla hayrât u hasenât yapan kimselere o hayrı engellemek, korkutmak için gönderir.”

“Yahu sen bu hayrı niye yapıyorsun?”

Tabii bu hadîs-i şerîfte bu ibareler yok da, başka yerlerden okumuşuz, biliyoruz ki şeytan kendisine kulak veren, kendisinin dostu olan, şeytanın ehli olan insanları korkutur. Der ki;

“Bak bu hayrı yapma sakın ha! Bu hayrı yapma; parasız kalırsın, aç kalırsın, açık kalırsın! Sakın ha verme! Kendi malın, yanında dursun, ne diye veriyorsun? Kendin kazandın, ne diye veriyorsun?”

Çeşitli yollardan artık şeytanlık hünerinin gerektirdiği çeşitli mantıkları ileri sürerek onun hayır yapmasını engellemeye çalışır.

Muhterem kardeşlerim!

“Mal canın yongasıdır.” demişler. İnsanın canı gider gibi olur. Cebinden bir yere 100 lirası düşse o gün akşama kadar keyfi kaçır. Para insana kıymetli gelir. Önemlidir. Ve her türlü hayır da parayla yapılıyor. Keşke hemen parasız olsa; ama ille hayır sahiplerinin cömertçe [davranıp vermesi gerekiyor.] Fakirin doyması zenginin kesesinden çıkacak hayır parasına bağlıdır. Camilerin yapılması zenginin kesesinden çıkacak hayırlara bağlıdır. okuhayırlara bağlıdır. Şerlerin engellenmesi,

hayırların icrâsı hep o paraya bağlıdır. Yani para bir vasıta olmuş oluyor, insanlar arasındaki kıymet olmuş oluyor.

Onun için, müslüman paranın önemiyetini bilecek ve onu helalinden kazanmaya çalışacak. Niyeti; “Yâ Rabbi! Ben şu parayı kazanayım, kimseye muhtaç olmayayım, kim senin hakkını üzerime geçirmeyeyim, merde nâmerde muhtaç olmayayım, çoluk çocuğumu başkasına el açtırtmayayım. Kazandığım parayı da helalinden kazandıktan sonra hayrât u hasenât yapayım da öldükten sonra da arkamdan hayırlarım çalışsın, işlesin.” diye böyle çalışacak. Bu niyetle gayret eden, iş yapan, çalışan kimse Allah’ın sevgili kuludur.

Peygamber Efendimiz *sallallahu aleyhi ve sellem*’den rivayet edilmiştir ki;

الكاسب حبيب الله

el-Kâsibu habîbullah.

“Kesb u ticaret, çalışma ve para kazanma işine koşturan kimse Allah’ın sevgili kuludur.”

Çünkü iyi niyetli. Bak ne kadar güzel duygularla; hem “kazanayım” diyor hem de

“başkasına yardım yapayım” diye iyi niyetle
[çalıyor.]

Onun için, dinimizde ticaret meşrudur. Peygamber Efendimiz’in de mesleğidir. Efendimiz de ticaret için kervanlarla Şam’a gitti geldi. Kendisi de ticareti teşvik etmiştir. Tüccarın kazancının helal olduğunu belirtmiştir.

Kazanacağız. Ama bu kazandığımız paranın esiri olmayacağız! Dünyalığın içinde yüzsek bu dünyalık içinde boğulmayacağız. Dünyayı bir denize benzetelim; su... Bizim gönül gemimiz bu suyun üstünde yüzüyor; ama dünyalık bu gönlün içine girdi mi gemi batar. Su girdi mi [gemi] nasıl dibi boyluyor... Dünyalık gönlümüze girmeyecek.

Bu dünya nedir, bu dünyanın içindeki nedir, bu para nedir, bu pul nedir?

Râbia-i Adeviyye bir eline bir dinar almış, bir eline de bir dinar, sımsıkı kapatmış avucunu gidiyorken Hasan-ı Basrî hazretleri görmüş, -tanışıyorlar da birbirlerine latife de yapıyorlar- demiş ki;

“Ey cennet hatunu, yumruklarını sıkmışsın nereye gidiyorsun?”

Demiş ki;

“Yâ Hasan, elime iki tane dinar/dirhem geçti, bunları birbirine yan yana getirsem bunlar fitne kararlaştırır, fitne yaparlar. Onun için onu ondan ayırdım, onu ondan ayırdım, vermeye gidiyorum ki bir araya gelmesinler, fitne hazırlamasınlar diye...”

Bu dünya malından çok kavgalar olur, kardeşler birbirine darılır, insanlar birbirlerini aldatır, hile ederler, yalan dolan vs. vs... hep bu para hırsından, maddiyat hırsından oluyor. Gönlümüze hırsı girmeyecek. Bunu iyi niyetle kazanacağız, iyi niyetle de vermesini bileceğiz.

Her türlü hayır da ondan oluyor. Şu soğuk günde eğer şurası kaloriferli olmasaydı, sağlam bir yer olmasaydı biz bu cuma akşamında burada toplanır mıydık, hatim indirebilir miydik?

Herkes evinde sıcak yerinde dururdu, sokağa çıkmaya çekinirdi. Ama yapılınc

gelinip oturabiliyor, “Allah razı olsun.” deniliyor. Hep paraya bakıyor.

Bunu kim yapacak?

Sen, ben, o, herkes yapacak. Cebinden, kazandığından Allah rızası için ayıracak ve bu ayırdığı para İslâm’ın hizmetinde çalışacak, İslâm’ın hizmetini görecek. Bu engellenirse iş yapılmaz.

Hasımlarımız olan düşmanlar yurt dışından büyük mâlî destekler alıyorlar. İsim söylemeye lüzum yok; filanca yerde bir mektep açmış, kendilerine adam yetiştiriyor. “Şu kadar para lazım.” diye Amerika’ya, filancaya söylediği zaman onun istediğinin on misli, yirmi mislini gönderiyorlar. Harca harcayabildiğin kadar, [işleri] döndür döndürebildiğin kadar, aldat aldatabildiğin kadar diye...

Kâfirler, müşrikler, din düşmanları, bizim düşmanlarımız bu kadar paralarını bizim aleyhimize harcarken biz de harcayacağız. Ama işte bu harcanmasın diye, bu hayırlı hizmet olduğu için şeytan önüne dikiliyor. En

kuvvetli adamlarını iyilik yapan insanları vesveselemek için onun yanına gönderir.

Maddî yardım çok önemlidir. Her şey maddî yardım... Evet sevmiyoruz, gözü kör olsun şu paranın; ama onsuz da olmuyor, ne yapacak olsan onunla oluyor. Onun için, hayır yapmaya dikkat edeceğiz. Şeytanın bu husustaki korkutmasına, hilesine aldırmayacağız. Paramızın bir miktarını ayıracağız.

Ne kadar miktarını ayıralım?

b. Hayır İçin Ayrılacak Maddi Miktar Ve Çocukları Hayır Yapmaya Alıştırmak

Zengin için asgarî miktarı zekât miktarıdır; para ise kırkta biridir, bir senede kazancının kırkta birini hayır vermesidir. Ama bu asgarî miktarıdır, isterse daha çok hayır yapabilir. Hayrın ölçüsü insanın gönlündeki cömertliktir.

Ne kadar yapsın?

Kendi ailesini, çoluk çocuğunu muhtaç bırakmamak şartıyla çok yaparsa ecir çok olur.

İyilik yapanlara delâlet edin. İyilik yapana delâlet eden de yapmış gibi ecir alır. Bir fakir görürseniz bir zengine gidin söyleyin, paranız

bile olmasa; “Şurada hakikaten bir fakir var, her hâlini iyi biliyorum, dürüştür, namusludur; sen buna yardım et.” desen, o yardım etse... “Ben senden para istemiyorum, adres orada, git ona ver, yardım et.” desen, onun yaptığı hayırdan sana sevap vardır. Onun için, hayra delâlet edici olun, hayırları teşvik edici olun, hayırları muntazam yapıcı olun.

Demek ki şeytan mâlî bakımdan yardım yapmanın önüne çok çıkıyor. Cimrilik yapsın da hayır yapmasın diye müslümanı aldatmaya çok çalışıyormuş.

İbadet etmek insana kolay gelir de para vermek zor gelir. “Ben şurada 100 rekât namaz kılmaya razıyım, yeter ki şu para yanımda kalsın.” Ama işte parayla olacak...

Onun için, hepimiz kendimizi hayra alıştıralım.

Hatta çocuklara bile biraz harçlığından fakire fukarâya vermesini küçükten alıştırmak lazım. “Hadi evlâdım, bak şu çocuğun annesi babası ona hiç çikolata alamıyormuş. Bak yazık, ayakkabısı yırtık, çorabı yırtık; hadi sen paranın birazından ona götür ver bakalım.”

diye, çocuğa küçükten merhamet duygusunu, hemcinsine acımak, başkalarının hislerini anlamak ve onlara yardım etmek duygusunu da bir çocuk terbiyesi metodu olarak bunları da yapmalıyız. Kendin yapacağın parayı biraz çocuğa verip; “Hadi götür evlâdım, ver şunu bakalım. Bak nasıl sevindi, gördün mü? Sen de işte büyüyünce böyle sevindir inşaallah.” diye, onlara da hayrı öğretelim.

إِنَّ إِبْلِيسَ لَمَّا رَأَى آدَمَ أَجُوفَ قَالَ: وَعِزَّتِكَ لَا
أَخْرُجُ مِنْ جَوْفِهِ مَا دَامَ فِيهِ الرُّوحُ. فَقَالَ اللَّهُ عَزَّ
وَجَلَّ: «وَعِزَّتِي لَا أَحُولُ بَيْنَهُ وَبَيْنَ التَّوْبَةِ مَا دَامَ
الرُّوحُ فِيهِ».

*Inne iblîse lemmâ reâ Âdeme ecvefe kâle:
ve izzetike lâ ahrucu min cevfihi mâ dâme
fîhi'r-rûhu. Fe-kale'llâhu azze ve celle: ve iz-
zetî lâ ehûlu beynehû ve beyne't-tevbeti mâ
dâme'r-rûhu fîhi.*

Bu hadîs-i şerîfte de Peygamber Efendimiz buyurmuş ki;

İnne iblîse lemmâ reâ Âdeme ecvefe. “Allah Teâlâ hazretleri Âdem *aleyhisselâm*’ı yarattığı zaman...”

Karnı var, göğsü var, boş yani, içi kovuk... İnsanoğlunun yaratılışı dolu değil, yani sımsıkı yastık gibi tepilmiş değil, içi boş.

Onun içini boş görünce şeytan dedi ki;

“Senin izzetine and olsun ki yâ Rabbi, ben bunun içine girdim, çıkmayacağım. İçinde ruh olduğu müddetçe ben de bunun içinde olacağım.”

Demek ki bu hadîs-i şerîfin esrârı ne ise, insanoğlunun içinde şeytan var. Kovuğu, deliği bulmuş, girmiş, şeytan var. “Girdim, çıkmayacağım.” demiş. Allah Teâlâ hazretleri de buyurmuş ki;

Ve izzetî. “İzzetim ve celâlim hakkı için, izzetime and olsun ki ruh içinde bulunduğu müddetçe onunla tevbesi arasına bir mâni koymayacağım.”

“Sen istediğin kadar içinde ol, istediğin kadar onu aldatmaya çalış, ben de onun sağ olduğu müddetçe, ruhu bedeninde bulunduğu

müddetçe tevbeyle arasına bir mâni koymayacağım. Tevbe ederse tevbesini kabul edeceğim.”

Tabii bu esrarlı bir şey, bu âleme ait bir şey değil. Hilkatın başlangıcı zamanına ait bir hâdiseyi Efendimiz Allah'ın bildirmesiyle bize nakletmiş oluyor.

Demek ki insanoğlunun içinde bir varlık var ki bu insanı aldatıyor. Şeytan ve onun zürriyeti insanoğlunun vücudunun içinde kanın damarlarda dolaştığı gibi dolaşabilir.

İnsana nasıl zarar verir?

Şeytan insana sadece fikrini çelmek, vesvese vermek sûretiyle zarar verir. Doğrudan doğruya bir yerine bir şey yapamaz; kolunu kıramaz, gözünü çıkartamaz, kulak zarını patlatamaz, doğrudan doğruya böyle bir zarar veremez. Sadece aklına vesvese verir, fikir verir. İnsanın gönlüne hortumunu sokar, boyuna vesvese verir.

İçinizde böyle bir yabancı varlık var, bizden değil, Allah'ın rızasına uygun olmayan şeyleri bize söylüyor; bunu bileceğiz. Bu âşikâr bir düşmandır. Bunu tanıyan tanır, mânevî

bakımdan gören görür. Gördüğü zaman sûretinin çirkinliğinden tüyleri diken diken olur. Bilmeyen, görmeyen de hadîs-i şerîflerden Peygamber Efendimiz'in tarif etmesiyle huyunu bilir. Peygamber Efendimiz *muhbir-i sâdık* ve çok büyük, her şeyi bilen bir zât-ı celîl. Allahu Teâlâ hazretleri ümmetine tâlim eylesin diye her şeyi ona öğretmiş olduğu için, o bildirdi, biliriz. Bilen bilir. Mânevî bakımdan gözünün perdesi açılanlar da bazı şeyleri -kitaplarda okuyoruz- biliyorlar, görüyorlar, bununla mücadeleleri oluyor.

c. Şeytanın Etkileyemediği Ve Vesvese Veremediği Kişiler

İçimizde böyle bir varlık var. İman edene zarar veremez. Hepimiz mü'miniz. Nasıl iman edene?

Kuvvetli iman edene. Allah'ın varlığını birliğini sağlam bir şekilde anlamış, kavramış olup da Allah'a hakkıyla tevekkül edenlere bir zarar veremez. "Rabbim bana kâfidir. O bana yardım ederse kimse bana zarar veremez. Rabbim beni bir hayra erdirecekse hiçbir kimse o hayrı engelleyemez.

حَسْبُنَا اللَّهُ وَنِعْمَ الْوَكِيلُ تَوَكَّلْتُ عَلَى اللَّهِ

Hasbuna'llâhu ve ni'me'l-vekîl.

Tevekkeltü ala'llâh... Ben O'na tevekkül ettim, O ne iyi vekildir!” diye bunu sözde bırakmayıp da hissiyat olarak da Allah'a dayanmayı sağlam yapan kimseye şeytanın zararı yoktur. Âyetle sabit.

Sonra besmeleyle yapılan işe müdahalesi olmaz. Abdestli olan kimseye zararı yoktur. Deneyin; bir abdestli olduğunuz zaman, bir abdestli olmadığınız zaman... Abdestsizken insanı bayağı sarsar, yere çalacak gibi vesvesesi [etkiler]; ama abdestli olduğu zaman tesir edemez. Onun için, büyüklerimiz demişler ki;

“Abdestli gezin. Yaptığınız işi *eûzü besmele* çekerek yapın. Şeytandan Allah'a sığının.”

Peygamber Efendimiz birkaç kimseyle beraber bulunuyordu. Bunlar yemek yerken bir tanesi ortasında *Bismillâhirrahmânirrahîm* dedi. O zaman Efendimiz güldü. Niye güldüğünü şöyle izah etti: “Sen besmelesiz yem-

eğe başladığın için Şeytan senin yemeğine ortak oldu. Besmeleyi çekince yediklerini çıkarttı.” dedi.

Şeytan insanın yiyeceğine ortak olur. Hatta -Allah saklasın, Allah etmesin- hadîs-i Őerîfle sabit; hanımına ortak olur, çocuklarına ortak olur. Allah etmesin, Allah korusun. Onun için, “Her Şeyi besmeleyle, abdestle yapın.” diye Efendimiz’in hadisleri var. Bunlar elle tutulur Şeyler değil, ancak ileri insanlar anlayabiliyor veyahut hadisten anlıyoruz.

Bildik ki Allahu Teâlâ hazretleri bu dünya imtihan dünyası olduğu için ona bir fırsat vermiş; Şeytan insanın etrafında dolaşıyor, zarar vermeye alışıyor. Allah fırsat vermeseydi bunu yapamazdı. Allah *celle celâlühû* bu dünya imtihan dünyası olduğu için, hikmetinden sual olmaz, Őeytana bir fırsat vermiş: “Hadi bakalım, sen aldatmaya uğraş. Ben de kullarımı bir deneyeyim bakalım, Őeytana mı uyacaklar yoksa benim Resûlüm’ün yoluna mı uyacaklar? Benim buyruğumu mu tutacaklar, Şeytanın kışkırtmasına uyup da nefsin yoluna mı gidecekler?” diye, imtihan dünyası olduğu için ona fırsat vermiş. Yoksa onun kendi başına

bir şey yapacağı yok, bir şey yapması mümkün değil. Ama Allah fırsat vermiş.

Böyle bir düşman olduğunu bileceğiz. Kendimizi kontrol etmeyi öğreneceğiz. İçimize, aklımıza gelen şeyleri kontrol etmeyi öğreneceğiz.

Kontrol etmezsek ne olur?

Sen kontrol etmezsen bıçağı çekersin arkadaşını bıçaklarsın, elini uzatırsın başkasının kasasından para alırsın, harama bakarsın... Her şeyi o şeytan kışkırtır, aklına getirir, insana yaptırtır. Onun için, uyanık bulunmak icap eder. Bu dünya bir imtihan dünyasıdır. “Bu dünyada şeytan da benim karşımda büyük bir düşmandır, âşikâr bir düşmandır, aman ona dikkat edeyim!” diye devamlı uyanık bulunacaksın.

Birisi içinden sana ‘fıs fıs fıs’ bir ses bir şey söyledi; “Şu karşındaki adamın kafasını kır.” Veyahut; “Al şunu, işte bak hazır karşımda duruyor, hiç kimse de görmüyor, bak etrafında kimse yok.” Hayır! O öyle o taraftan aldatır mel’un; bir taraftan aldatır, bir taraftan da ucunu çıkartır, yani saklattırmaz, yine

insanı rezil rüsva eder. Bir taraftan da iş yine meydana çıkar. Onun için, şeytanın hilelerine karşı uyanık olun.

Allahu Teâlâ hazretleri cümlemizi maddî ve mânevî, görünen görünmeyen her çeşit düşmandan koruduğu gibi şeytanın şerrinden de hıfz eylesin. Onun görünmeyen vesveselerinden, içimize ilkâ ettiği hemezâttan Allah'a sığınırız. Bizleri hıfz eylesin.

Üçüncü hadîs-i şerîf... Hatta dördüncüsü de yine şeytanla ilgili, devam edelim.

Üçüncü hadîs-i şerîfte Peygamber Efendimiz buyurmuş ki;

إِنَّ إِبْلِيسَ لَهُ خُرْطُومٌ كَخُرْطُومِ الْكَلْبِ، وَاضِعُهُ عَلَى
قَلْبِ ابْنِ آدَمَ، يُذَكِّرُهُ الشَّهَوَاتِ وَاللَّذَاتِ،
وَيَأْتِيهِبِ الْوَسْوَسةِ عَلَى قَلْبِهِ، لِيُشَكِّكَهُ فِي رَبِّهِ. فَإِذَا
قَالَ: الْعَبْدُ أَعُوذُ بِاللَّهِ السَّمِيعِ الْعَلِيمِ مِنَ الشَّيْطَانِ
الرَّجِيمِ، وَأَعُوذُ بِاللَّهِ أَنْ يَحْضُرُونِ، إِنَّ اللَّهَ هُوَ
السَّمِيعُ الْعَلِيمُ، خَنَسَ الْخُرْطُومُ عَنِ الْقَلْبِ

*İnne iblîse lehû hurtûmun ke-hurtûmu'l-
kelbi vâdıuhû alâ kalbi'bni Âdeme
yüzekkiruhu's-şehvâti ve'l-lezzâti ve ye'tîhi
bi'l-vesveseti alâ kalbihî li-yüşekkikehû fî
rabbihî. Fe-izâ kâle: el-Abdu eûzü billâhi's-
semîi'l-alîmi mine's-şeytâni'r-racîm ve eûzü
billâhi en yahdurûn inna'llâhe hüve's-semîu'l-
alîm hanese'l-hurtûmu ani'l-kalbi.*

Bu hadîs-i şerîf Muaz b. Cebel'den rivayet edilmiş.

Peygamber Efendimiz buyuruyor ki;

“Muhakkak ki iblis denilen mahlukun hortumu vardır.”

Yani burnu vardır. “Hortum” dediği bizim lastik hortum gibi değil. Sivri bir burnu vardır.

Ke-hurtûmu'l-kelbi. “Köpeğin burnu gibi.”

Şeytanın sivri, uzun bir burnu vardır.

Vâdıuhû alâ kalbi'bni Âdeme. “O burnunu âdemoğlunun gönlüne, kalbine koyar.”

Neden?

Yüzekkiruhu's-şehvâti ve'l-lezzâti.

“Ona şehvetleri [ve lezzetleri hatırlatır.]”

“Bak şu kepezelik var, bak şu rezalet var, ne güzel bak!” diye bir de süsler. Yani günahları süsleyerek ona hatırlatır.

Ve ye'tîhi bi'l-vesveseti. “Ve kalbine vesvese sokar.”

Tereddüt ettirir; “Şu şöyle mi ki, bu böyle mi ki? Abdestim var mı ki, yok mu ki?..” Yani her şeyde zihnini bulandırır, vesveseye düşürür.

Alâ kalbihî. “Kalbine vesveseyi düşürür.”
Li-yüşekkikehû fî rabbihî. “Rabbinde bile tereddüte düşürmek, Rabbine imanda bile onun imanını sarsmak için uğraşır.”

Öyle der, böyle der, yani çeşitli laflar söyler; tereddüte düşürüp imanını elinden almak için.

Kul bu durumda ne yapacak?

Efendimiz diyor ki;

Fe-izâ kâle'l-abdu. “Kul şu duayı okuduğu zaman...” *Hanese'l-hurtûmu ani'l-kalbi.*

“Hortumunu, burnunu insanın gönlünden çeker.”

Yani o vesveseyi veremez olur.

Neymiş bu güzel dua?

Eûzü billâhi's-semî'l-alîmi mine's-şey-tâni'r-racîm. “*Racîm* olan şeytandan *semî* ve *alîm* olan Allah'a sığınırım.”

Semî; her şeyi duyan. *Alîm*; her şeyi bilen. *Racîm*, taşlanmış şeytan.

“Taşlanmış, kovulmuş şeytandan her şeyi bilen her şeyi işiten Rabbime sığınırım.”

Ve eûzü billâhi en yahdurûn. “Ve yine o şeytanların bana gelmesinden, etrafıma üşüşmesinden Allah'a sığınırım.” *Inna'llâhe hüve's-semîu'l-alîm.* “Allahu Teâlâ hazretleri her şeyi işiten ve her şeyi bilendir.”

“Benim bu duamı da işitir, elbette bana yardım eyler.” diye bu duayı okuduğu zaman hortumunu çeker.

Demek ki biz böyle vesvese anında bu duayı okuyalım.

Eûzü billâhi's-semî'l-alîmi mine's-şey-tâni'r-racîm. Ve eûzü billâhi en yahdurûn. Inna'llâhe hüve's-semîu'l-alîm.

Üç küçük cümlecik...

d. Şeytanın, İnsanları Saptırmak İçin Kullandığı 3 Yol

Dördüncü hadîs-i şerîf yine iblisle ilgili:

إِنَّ إِبْلِيسَ الْمَلْعُونَ يَخُطُبُ شَيَاطِينَهُ فَيَقُولُ:
عَلَيْكُمْ بِاللَّحْمِ وَبِكُلِّ مُسْكِرٍ وَبِالنِّسَاءِ, فَإِنِّي لَمُ
أَجِدُ جَمَاعَ الشَّرِّ إِلَّا فِيهَا

İnne iblîse'l-mel'ûne yahtubu şeyâtînehû fe-yekûlu: aleyküm bi'l-lahmi ve bi-küllü müskirin ve bi'n-nisâi fe-innî lem ecid cimâa's-şerri illâ fîhâ.

İnne iblîse'l-mel'ûn. “Mel'un olan iblis” diyor Peygamber Efendimiz... Yahtubu şeyâtînehû. “Kendi şeytanlarını toplar da onlara hitap eder.” Fe-yekûlu. “Der ki;”

Aleyküm bi'l-lahmi. “Aman ete...” Ve bi-küllü müskirin. “Her çeşit içkiye...” Ve bi'n-nisâi. “Ve kadına îtina edin.”

Yani bunlar onun vasıtası olmuş oluyor. “Et, her çeşit içki -sarhoş edici içki- ve kadınlar. Aman bunları kullanın, bu âletlerden istifade edin! Aman bunlara îtina edin!” der. Şeytanlarına hitap edip böyle der. Sonra izah olarak da der ki;

Fe-innî lem ecid cimâa’ş-şerri illâ fîhâ.
“Çünkü ben her şeyi denedim, tasarladım, inceledim de şerleri bunlar kadar üzerinde toplayan başka şey görmedim.”

Şerler bunlar vasıtasıyla sağlanıyor.

“Eti tavsiye ederim.” demiş.

Tıbben biliyoruz ki et kuvvetli bir gıdadır.

Yumurta teşvik edici bir tesire sahiptir. Et çok teşvik edici, nefsinin kabartıcı bir tesire sahiptir. Buna mukabil bazı gıdalarda böyle bir tesir yoktur. Gıdaların içindeki malzemenin insan üzerindeki tesiri tecrübeyle sabittir, tıbben bilinen şey. [Bunları yediği] zaman insanda ele avuca sığmaz bir hal olur, bir.

Ve bi-küllü müskirin. “Her çeşit [içki...”

Peygamber Efendimiz buyuruyor ki;

“Adı ne olursa olsun, hangi malzemedен yapılsa yapılsın, içildiği zaman insana sarhoşluk veren her şey içkidir.”

Yasak, haram olan içki ille şarap değildir.

Peygamber Efendimiz diyor ki;

“Sarhoş edici içki arpadan yapılabilir, hurmadan yapılabilir, hatta baldan yapılabilir, buğdaydan yapılabilir.”

Hadiste geçiyor. Hakikaten balı sulandırın, şerbet yapın, 10-15 gün bekletin, - bilmiyorum, hiç yapmadım, rastlamadım da baldan da [içki] olurmuş; fışkırıp sarhoş edici bir şey olurmuş. Hurma mesela güzel mübarek bir gıda; onu da ısla, suya bırak, bir zaman sonra o da fışkırır, o da alkolleniyor. Arpa da, buğday da, hepsi olur. Üzümden olma mecburiyeti yok. Adının “şarap” olması da mecburî değil.

Peygamber Efendimiz bir hadîs-i şerîfnde buyurmuş ki;

“Âhir zamanda benim ümmetim şarabı başka adlar koyup koyup da yine içecekler.”

Adı önemli değil. Hadisten çıkartıyoruz, dinimiz söylüyor.

Öyle [maddeler] var ki tozunu kokladığı zaman sarhoş ediyor. Tamam, farkı yok. Sigaranın içine konulduğu zaman, dumanı çekildiği zaman sarhoş ediyor. Farkı yoktur. Hadiste ille “içki” denmiş diye bardağa konulan içki sanılmasın. İnsanın aklını alıp sarhoş eden her şey içki grubuna dahildir.

Hatta Yemen’den birileri geldiler de sordular;

“Şu da ikiden sayılır mı?”

[Efendimiz;]

“İtiğiniz zaman sarhoş ediyor mu?” dedi.

“Ediyor.”

“O zaman o da şarap grubuna dahildir.” dedi.

Akıl gitti mi insan zaten alt şuuruna birikmiş olan şeyleri yapar. Bir de buna ilave olarak bir şey daha var; içkinin kendisinde de nefsi kabartan bir hassa var. İçki içtiği zaman insana bir canlanma geliyor, yanakları kızarıyor, ele avuca sığmaz yaramaz bir insan

oluyor. Bir de o tarafı var. Et gibi içkide de öyle bir taraf var. Şeytan o zaman tabii o azgınlıkla ona o sarhoşlukla her şeyi yaptırtır, yine her türlü haltı, kabahati işlettirir.

e. Cinsel Duyguların giderilmesinin Farz Ve Sevap Hale Gelmesi

Bir de kadınlar... Tabii burada “kadınlar” demiş ama erkeklere göre kadınlardır, kadınlara göre de erkeklerdir. Allahu Teâlâ hazretleri insanoğlunun içine bazı duygular koymuştur ki evlensinler, çoluk çocukları olsun, nesilleri devam etsin diye. Bu işin konuluş sebebi çoluk çocuğun olması, bakılması, büyütülmesi, yuvanın, neslin devam etmesi içindir. Bunun kötüye kullanılması da Allah’ın yasak ettiği yerlerde zina vesaire yoluyla kullanılmasıdır.

Bu duygu insanın içinde çok kuvvetlidir. Çünkü evlat yetiştirmek kolay değildir. Küçük çocuk; yaramaz, ağlar, gece durmaz, altını kirletir, çiş yapar, kaka yapar, yıkayacaksın, besleyeceksin, hasta olur, “Kaç senede adam olacak...” diye peşinden koşarsın... Kimse bu çocuğuna bakmaz. Allah annenin gönlüne kendi *rahim* sıfatından, *rahmet* sıfatından bir

anne sevgisi vermiştir; kendisini bağlasalar durmaz, öldürseler yine evlâdından vazgeçmez, evlâdına öyle şefkatli... İşte o evlâdı büyütsün diye ona verilmiş bir duygudur.

Bunun gibi erkekte kadına karşı, kadında da erkeğe karşı bir meyil ve muhabbet yaratmıştır. Bu da normaldir. Böyle bir duyguyu Allahu Teâlâ hazretleri bu insanoğluna ihsan etmiştir. Bu da bir duygudur; kabahat değildir, kusur değildir, günah değildir. Peygamberler de evlenmişlerdir. Ama dinimiz, Allahu Teâlâ hazretleri yolu tarif etmiştir. Meşru yoldan evleneceksin. “Şahitli, ispatlı olacak. Gizli kapaklı olmayacak. Nikâh yoluyla olacak, zina yoluyla olmayacak.” diye bunun yolunu yöntemini tarif etmiştir.

Hatta bu yolla sevaptır... Peygamber Efendimiz’in sünnetidir. Bazı insan vardır ki bu duyguları kuvvetliyse sünnetten öteye ona farzdır. Çünkü evlenmezse kabahat yapmak tarafına kayacak. O adama farz olur. Evlenmediği takdirde sabredemeyecek insana evlenmek farz olur. Evlenmek herkese sünnet değil, yerine göre... Evlendiği zaman

hanımıyla beyiyle olan yaşayışı sevap olur. Hadîs-i şerîflerde böyle bildirilmiştir.

Bu, işin normal tarafı. Ama bu kuvvetli duygu insanları çok kere günahlara iter; işte bu da sakınılacak tarafı.

Bu neye benzer?

Mesela insanın Allah karnına bir iştiha koymuştur; 3-5 saat bu karnı boş bıraktın mı zil çalmaya başlar, canı yemek ister. Allah bu arzuyu insanın midesine, karnına neden koymuştur?

Bu beden beslensin diye. Bu beden beslenmezse ayakta duramaz, zayıflar, ölür diye Allah insanın içine bir iştiha koymuştur. Canı çeker; “Eyvah! Karnım acıktı, kurtlar gibi acıktım! On tane ekmek olsa yiyeceğim, bir kazan pilav olsa bitiririm!” Bir iştiha... Neden?

İşte o gıdayı onunla arar, beden ayakta durur.

Peki senin canın yemek istiyor diye, miden ‘gurul gurul’ ötüyor diye gidip bir yerden hırsızlık yapabilir misin?

Yapamazsın.

Başkasının malını aşırabilir misin?

Aşıramazsın.

Elmasını, armudunu, eriğini koparıp alabilir, yiyebilir misin?

Yiyemezsin. Orası gayri meşru...

Çalış, çabala, kazan, ye. Yemek normal; ama haramdan almak yasak.

Evlilik de böyle. Normal yolu var, yasak tarafı var. O duygu insana evlat yetiştirtsin diye Allah tarafından verilmiş. Bu duygu insana beden ayakta dursun diye Allah tarafından verilmiş.

Bu insan makinesi çok güzel bir makinedir. Allah çok güzel yaratmıştır, her şeyi yerli yerinde yaratmıştır. Ama insanlar bozuyorlar, ters istikamette kullanıyorlar.

Allah bu gözü insana vermiştir; Allah'ın varlığını müşahede etsin, Allah'a güzel kulluk etsin, ibret alsın, Kur'an okusun, Allah'ın âyetlerini temaşa eylesin diye... Bu göz "harama baksın" diye değildir. Harama baktığı zaman yasak. Allah insana bu dili vermiştir; merâmını başkasına anlatsın, hayır söylesin,

emr-i mâruf nehy-i münker yapsın, diliyle cihat etsin gibi şeyler meşru tarafıdır. Bu dil yalan söylemek için verilmemiştir. Onlar ters tarafı kullanıştır.

Yani âzâlarda bir helal kullanım var, bir harama kullanım var. Biz helale kullanmaya çok ihtimam edeceğiz, harama kullanmaktan kaçınacağız.

Şeytan da tabii bizi aldatan profesyonel bir düşman olduğu için insanlara en çok zarar veren şeyleri incelemiş incelemiş, hiç bunlardan daha kuvvetli olarak şerleri üzerinde toplayan bir şey bulamamış, en çok bunlarda toplu olarak bulmuş: Et, içki ve kadın.

Tabii üçü de güzel.

Et niye?

Kızardı mı herkesin çok hoşuna gider. Kokusu insanı yoldan çevirttirir. Kebap kokusu herkesin hoşuna gider. Yendiği zaman da insana çok güç kuvvet verir ve nefsinin kabartır. İçki de öyledir, ötekisi de öyledir.

Allah bizi duygularımızın esiri olup da kendisine âsi olma yoluna kayanlardan etmesin. Bunlara hâkim olmayı öğrenenlerden, kendisini tutanlardan eylesin.

Allah rızası için bir duygusunu frenleyen insana Allah çok büyük mükâfatlar verir, kat kat hayırlısını verir.

Bakın, Kur'an'dan bir hikâyeden ibret alın:

Yusuf *aleyhisselam* ile Zeliha valide arasındaki hikâyeye Yusuf sûresinde anlatılmıştır. Yusuf *aleyhisselam* bir köle olarak Mısır'a satıldı. Onu alan Mısır'ın azizi, yani asillerden, sarayla ilgisi olan bir şahıs evine getirdi, hanımına; "Bunu çocuk edinelim, bak bu güzel bir çocuk." dedi. Ama Yusuf *aleyhisselam* dillere destan öyle müstesna güzelliğe sahip bir kimse oldu ki tariflere sığmaz...

Ortaya bir kötü yola gitme durumu çıktı. Yusuf *aleyhisselam* dedi ki;

"Ben hapse girmeye razıyım, kötü yola gitmem!"

“Hapsederiz!” dediler.

“Ne yaparsanız yapın, hapsetseniz de harama sapmam!” dedi.

Allah güzel yaratmış; huyunu da güzel yaratmış, bedenini de güzel yaratmış. Bedenen dünyanın en güzel insanlarından biri, huyu da sağlam. “Hapse girerim, ziyanı yok...” Ama harama kuşak çözmedi.

Sonra yine aradan seneler geçti, kaç sene hapiste kaldı... Ondan sonra yine Yusuf ile Züleyha *aleyhimesseleâm*'ın evlenmelerini nasip etti. Haramdan olmadı, helalden oldu. Helal yolla olur. Ama haramla olmaması lazım.

Demek istiyorum ki; “İnsan kendisini bir haramdan korudu mu Allah onu daha güzel bir şekilde ya dünyada ya âhirette yine o korunduğu şeyin daha güzeline erdirir. İbret alın.”

Mahallede bir yaşlı hanım vardı; -bizim fakültede birisine gitmiş de-

“Ya bu müslümanlara hep güzel hanımlar nasip oluyor.” diyor.

Allah huyuna göre güzel nasip eder.

O bakımdan, Allah'ın yolundan ayrılmayın. Allah sizi dünyada âhirette memnun eder.

إِنَّ إِبْرَاهِيمَ هَمَّ أَنْ يَدْعُوَ عَلَى أَهْلِ الْعِرَاقِ، فَأَوْحَى
اللَّهُ إِلَيْهِ لَا تَفْعَلْ، فَإِنِّي جَعَلْتُ خَزَائِنَ عِلْمِي فِيهِمْ،
وَأَسَكَنْتُ الرَّحْمَةَ قُلُوبَهُمْ.

İnne İbrâhîme hemme en yed'uve alâ ehli'l-ırâki fe-evha'llâhu ileyhi lâ tef'al fe- innî cealtü hazâine ilmî fîhim ve eskentü'r-rahmete kulûbehüm.

Bu da Hz. İbrahim'den bir haber. Efendimiz bu rivayete göre buyurmuş ki;

“İbrahim *aleyhisselam* Irak ahâlisinin aleyhinde beddua etmek istedi de Allahu Teâlâ hazretleri; ‘Hayır! Öyle yapma! Çünkü ben ilmimin hazinelerini onların arasına sakladım ve rahmeti onların kalplerine yerleştirdim.’” diye, İbrahim *aleyhisselam*'a öyle beddua etmemesini söylemiş.

Mâlum, İbrahim *aleyhisselam* bu bizim Urfa'nın olduğu yerlerde, Irak'ın olduğu yerlerde, Suriye'nin olduğu yerlerde gezdi. Kaç

defa Suudi Arabistan'ın olduğu yerlere kadar da gitti. Ođlu İsmail *aleyhisselâm*'ı Mekke'nin olduğu yere yerleştirdi. Yani bu mıntıkalar onun cevleňgâhı olmuştur. Demek ki Allahu Teâlâ hazretleri ona aleyhinde beddua ettirtmemiş.

Peygamber *sallallahu aleyhi ve sellem* Efendimiz'i Tâif'te taşladılar, vücudunu kanattılar. O kendisi beddua etmedi. Cebrail *aleyhisselam* geldi, dedi ki;

“Yâ Resûlallah, Allahu Teâlâ hazretlerinden vazifeli olarak geldim. İstersen bu şehrin altını üstüne [getireyim. Bu] senin arzuna bağlı.”

Efendimiz;

“Hayır! Onlar bilmiyorlar. Onlar benim kavmimdir, bilmiyorlar.” dedi, beddua etmedi. “Bunların nesillerinden Allah mü'minler getirecek.” dedi. Hakikaten bir nesil sonra Tâif ahâlisinden nice İslâm'a hizmet eden insanlar geldi. Efendimiz şefkatinden beddua etmedi.

إِنَّ أَبْوَابَ الْجَنَّةِ تَحْتَ ظِلَالِ السُّيُوفِ

İnne ebvâbe'l-cenneti tahte zılâli's-suyûfi.

Ahmed b. Hanbel'de, Buhârî'de, Müslim'de, Tirmizî'de, İbn Hibban'da olan, Ebû Mûse'l-Eşârî'den rivayet edilmiş hadîs-i şerîf. Kısa. Mâlumunuzdur, kulağınıza gelmiştir.

Peygamber Efendimiz buyurmuş ki;

“Cennet kılıçların gölgesi altındadır.”

Burada bir edebî ifade var, *Allahu âlem*, edebî bir anlatış var.

“Kılıçların gölgesindedir” ne demek?

“İnsan kılıcını alır da Allah yolunda dinini yaymak hususunda, müslümanları korumak hususunda cihat ederse cennete girer.” demek. Mânası odur.

Bir hadîs-i şerîf geçti, okuduk ki o hadîs-i şerîfte Peygamber Efendimiz kıyamet alâmetlerini sayıyor. Bir tanesi de; *ta'tilu's-suyûf ani'l-cihâd.*

Kıyametin alâmetlerinden birisi de nedir?

“Kılıçların cihat etmeyip tatile girmesidir.”

Cihattan tatile girmesidir, müslümanların cihadı bırakmasıdır.

Müslüman demek ki kıyamet yaklaştığı zamana kadar, huyu bozuluncaya kadar hep doğru yolda cihat edici olacak da âhir zamanda cihadı terk edecek. O kıyamet alâmetlerinden biri oluyor.

Neden?

Müslümanlar Müslümanlığı bilmez duruma geliyorlar. Vay cahiller vay, cihadı bile bırakmışlar! Allah yolunda savaşmayı bile bırakmışlar! Cehalet yaygın olduğu zaman kıyamet kopar gibi oluyor.

“Peki, nasıl cihat edeceğiz?”

Burada ‘kılıç’ demiş. Hepimiz gidelim, demirciye birer kılıç yaptıralım.”

Bu kılıç bir semboldür. Tıpkı “şarap” deyince; “İster arpadan, ister üzümünden, ister baldan, ister hurmadan yapılsın, fark etmez.” dedik ya... “İsterse toz olsun, isterse bir çeşit bitki olsun, fark etmez.” dedik ya...

Seni ancak belli bir mesafeye yaklaştırırlar, sesini duyabileceğin bir mesafede öyle konuşabilirsin. Sen nerede, ona kılıç sallamak nerede... Mümkün değil. Mümkün olmaz.

Ama en faziletli cihat ne oluyor?

Hak sözü söylemek!

Demek ki, anlaşıldı ki cihadın çeşitlerinden bir tanesi hak sözü söylemek, hakkı söylemektir.

Biz bundan şikayetçiyiz. Sizlerle derleşelim, siz bizim kardeşlerimizsiniz. Biz bu devirde müslümanın hak sözü söylemekte çok geri kaldığı kanaatindeyiz. Müşahedelerimiz [öyle.] Etrafımıza bakıyoruz; bir kalabalık toplulukta duruyor, şu kadar şer söyleniyor, bir kişi de kalkıp; “Ya ben bunlara katılmıyorum, bu yanlıştır!” demiyor. Veyahut bir tanesi kalkıp da; “Bu böyle doğru olmadı!” [deyip] ona destekçi olmuyor. Öyle şey olmaz. Hakkı söylemesi gerektiği zaman insanın hakkı söylememesi onu şeytan mertebesine, derekesine indirir. Peygamber Efendimiz; “Hakkı söyleyecek yerde söylemeyen dilsiz şeytandır.” diyor.

Hakkı söyleyeceğiz. Hakkı yumuşak yumuşak, tatlı tatlı, mülâyim mülâyim, mantıklı mantıklı söyleyeceğiz.

Unutuyorsan yazacaksın. Çünkü söz unutulur, yazı kalır. Yazı daha güzel. Kitap yazabilirse insan o daha iyi olur. Zamanı gelir, düşman hücum eder, o zaman mektepler filan tatil olur, herkes cepheye gider. Yani yerine göre, zamanına göre bu iş değişir. Ama kâfirin karşısında eğilmek olmaz, hürriyetinden vazgeçmek olmaz; müslümana yakışmaz.

Onun için, Allahu Teâlâ hazretleri bizi bu cihat vazifesini ihmal etmeyenlerden eylesin. Emr-i mâruf nehy-i münker vazifesini ihmal etmeyenlerden eylesin. Dünyanın fâni lezzetlerine aldanıp âhirette kendisinin başına bela olacak vazife ihmallerine düşmeyenlerden eylesin.

İnsanın yapması gereken bir vazifeyi ihmal etmesinde de bir ceza vardır. Ona da *ih-mâlî ceza*, yani “ihmalinden dolayı ceza” derler.

Allah ibadetlerimizi kabul eylesin.

f. İnsan, Yaptıkları Kadar Yapmadıklarından Da Sorumludur

Namaz kılıyoruz, oruç tutuyoruz, Ramazan geldi mi memleketimizi bir neşe sarıyor. Ramazın'ın içinde zekâtlar veriliyor, sadakalar veriliyor, sadaka-i fıtırılar veriliyor. Mevsimi geldi mi hadi otobüsler, hadi uçaklar, *lebbeyk* çeke çeke haclara gidiliyor... Güzel, bunlar ibadetlerden icraatler, yapılanlar. Güzel yaparsa ecir kazanır.

Ama bir de yapılmayan şeyler var. Yapılmayanlardan ceza var, onu düşünen yok.

Ben emr-i mâruf nehy-i münker vazifesini yapıyor muyum, yapmıyor muyum?

Hiç aldırın yok!

Cihat vazifesini yapıyor muyum, yapmıyor muyum?

“Hiç yok.” dersem yanlış olur, düşünenler vardır da, ekseriyetle bilmiyorlar. Müslümanlığı dar anlıyorlar; sadece namaz kılmaktan, oruç tutmaktan, hacca gitmekten ibaret sanıyorlar.

Halbuki müslümanların not karnesinde dersler çoktur. Duvara assan karnenin ders

adları minare boyu olur. Şu ders, bu ders, Şu ders, bu ders... hepsinin karşısında bir not olacak. Birisinden zayıf alsan sınıfı yine geemezsın. Dersler oktur.

Anaya karşı vazife, babaya karşı vazife, hocaya karşı vazife, Allah'a karşı kulluk vazifesi, Peygamber'e karşı mmetlik vazifesi, çeşit çeşit vazifeler vardır.

Bunun için de zeki olmak lazım. Aptallıkla Müslümanlık yürümez. Müslümanın gözü açık, uyanık olması lazım.

Neden?

Çünkü eğer biz bu dünyadan göçtükten sonra Rabbimiz'in huzuruna vardığımızda bir azar iŐitirsek, Allah etmesin, "Niye Şunu yle yapmadın, niye bunu böyle yapmadın?" [denirse] iŐimiz bitmiŐtir! Çünkü telafi imkânı yok, ömür bitti! Yani hiç çaresi yoktur.

Onun için, bu dünyada gözümüzü açmak zorundayız. Aarsan aarsın, amazsan sen bilirsin. Amazsan çok tehlikelere uğrarsın da âhirette sa baş yolarsın, faydası olmaz. Bu bir defa olan bir Şey olduğundan, geriye dönüŐü olmadığından ve hesap sorulduğu zaman da;

“Peki, düzelteyim.” deme imkânı olmadığından burada zeki olmak zorundayız.

Nasıl iki kuruş daha fazla kazanmak için bütün zekamızı kullanıyorsak aslında bütün zekamızı âhireti kurtarmak için kullanmamız lazım!

Müslüman olmuş bir Amerikalı kardeşimiz -Ömer Faruk Abdullah- diyor ki;

“Eski zamanın en zeki, süper zekaya sahip insanları büyük alimler olmuşlar, müçtehitler olmuşlar, imamlar olmuşlar. İmam Kurtubî demişiz, İmam Şâtibî demişiz, İmam Buhârî demişiz... Ulemâ çok yüksek kimseler olmuş. Onlar bu devirde yaşasaydı ya doktor olurdu ya mühendis olurdu...”

Hep bu tarafa meylediyor. Nerede çok para var, o tarafa meylediyor. Eskiden âhireti kazanacak şeylere meyletmişler. Din ilmine meyletmişler. O zaman hem din düzelmiş hem dünya düzelmiş. O zaman daha iyiymişiz; üç kıtada at oynatmışız, bütün dünyaya hâkim olmuşuz. Yani o zaman işler geri gitmemiş ki! En büyük zekalar dine yöneldiği zaman ileri

gitmişiz. Bütün zekalar dünyaya yöneldiği zaman din de gitmiş dünya da gitmiş. Çünkü Allah'ın cezasıdır bu. İnsan dünyaya daldı mı âhireti elden gider, dünyadan da eline bir kâr geçmez. Hadis ile sabittir.

Allah bizi aklı başında müslümanlar eylesin.

إِنَّ أَحَبَّ مَا يَقُولُ الْعَبْدُ إِذَا اسْتَيْقَظَ مِنْ نَوْمِهِ:
سُبْحَانَ الَّذِي يُحْيِي الْمَوْتَى، وَهُوَ عَلَى كُلِّ شَيْءٍ
قَدِيرٌ

Inne ehabbe mâ yekûlu'l-abdu izes'teykaza min nevmihî: sübhâne'llezî yuhyi'l-mevtâ ve hüve alâ külli şey'in kadîr.

“Kişi uykudan uyandığı zaman söylediği şeylerin Allah'a en sevgili olanı şudur: *Sübhâne'llezî yuhyi'l-mevtâ ve hüve alâ külli şey'in kadîr.*”

Uykudan kalkerken ne diyecekmişiz? Allah bunu çok severmiş. Neymiş bu söz?

Sübhâne'llezî yuhyi'l-mevtâ. “Ölüleri dirilten Allah'ı tesbih ederim.”

Ölüleri diriltecek ya, *ba'su ba'de'l-mevt* var ya, âhiret var ya... “Ölüleri dirilten Allah'ı zikr ü tesbih eylerim. O'nun şânı her türlü noksandan münezzehtir.”

Ve hüve alâ külli şey'in kadîr. “O her şeye kâdirdir.”

Efendimiz zaten her şeyinde dua ederdi; çünkü her an Rabbiyle beraberdi. Gönlü hep Rabbiyle beraberdi.

İnsan uykudan uyanıyor, bu neye benziyor?

Sanki kıyamet kopmuş da, sanki sûra üfürülmüş de, *ba'su ba'de'l-mevt* olmuş da, sanki insanlar kabirlerinden kalkıyorlar, mahşer yerine gidiyorlar gibi onu hatırlatıyor. Uykudan uyanmak öyle.

Biz uykundayken hiçbir şeyden haberimiz yok. Hırsız gelir, gider, dolapları açar, çalacağını çalar vesaire; uyuruz. Uyursak hiç anlamayabiliriz. İnsan uyandığı zaman anlar. Uyku bir çeşit ölüm gibidir. İşte ondan kalkışı, âhireti hatırlayarak insan diyor ki;

“Ölüleri dirilten Allah’ın şânı her türlü noksandan münezzehtir. O her şeye kâdirdir.”

Yani uykudan uyanışında bile âhirete imanını bir perçinleme var. Uykudan uyanırken sanki onu bir kere daha perçinleniyor. “Bak nasıl şimdi uykudan uyandıysan âhirette de böyle olacak.” diye, aklı o tarafı takviye ederek, kalbini, gönlünü, imanını takviye ederek kalkmış oluyor. Allah işte böyle kulu sever. Böyle yaptığı için böyle duayla kalan kulu sever. Çünkü Rabbimiz imanlı kullarını seviyor, imanın alâmetini sever.

“Yâ Rabbi! Ben çok günah işledim, sen beni affet! Senden gayri affedecek yoktur. Yâ Rabbi! Sen beni affet! Senden gayri affedecek yoktur.”

“Bu kul benden başka affedecek olmadığını bildi, affettim.” der Allah.

Bir kul üç defa; *Yâ erhâme’r-râhimîn! Yâ erhâme’r-râhimîn! Yâ erhâme’r-râhimîn!* dedi. “Ey merhametlilerin en merhametlisi!” diye üç defa seslendi. Allahu Teâlâ hazretleri der ki;

“Bu benim en merhametli olduğumu bildi. Evet kulum, ne istiyorsan söyle.” der.

Bunlar hadîs-i şerîf...

Kulunun şuurunu seviyor. Onun için, biz de yatarken dua ile yatacağız, kalkarken dua ile kalkacağız; *sübhâne’llezî yuhyi’l-mevtâ ve hüve alâ külli şey’in kadîr*. Yemek yerken dua edeceğiz, besmele çekeceğiz. Evden çıkarken Allah’a tevekkül edeceğiz, besmele çekeceğiz. “Yâ Rabbi! Sana güvendim, sana dayandım, seni vekil edindim! Sen beni desteklersen... *Tevekkeltü ala’llâh ve fevveddu umûru küllihâ ila’llâh*... İşe gider, akşama bir sürü ecirle, sevapla, nimetle evine döner. Allah korur, hıfz eder.

Onun için, biz de bu şuura kendimizi erİştirelim. Her ânımızda Rabbimiz’i böyle Peygamber Efendimiz’in bize öğrettiğı şekilde anarak, hatırlayarak, dualarla, tesbihlerle sevap kazanalım.

إِنَّ أَحَبَّ الْبُيُوتِ إِلَى اللَّهِ بَيْتُ فِيهِ يَتِيمٌ مُكْرَمٌ.

Inne ehabbe’l-buyûti ila’llâhi beytun fîhi yetîmun mükremün.

İbn Ömer *radıyallahu anhümâ*'dan.

Efendimiz *sallallahu aleyhi ve sellem* buyurdular ki;

“Allah’a en sevgili, en sevimli gelen ev...”

Çeşitli evler var, herkes içinde oturuyor. Apartmanlar var, köşkler var, saraylar var, lüks daireler var. Hangisi en sevimli, en lüks olanı mı?

Hayır! “Allah’a en sevimli gelen ev, içinde ikram olunan bir yetim olan evdir.”

Babası ölmüş, zavallıcık boynu bükük kalmış, kimsesi yok; sen koruyorsun. Sen koruduğun için Allah da seni seviyor, senin evini seviyor. Senin evin en sevgili ev oluyor; köşkler saraylar bir tarafa...

إِنَّ أَحَبَّ الْأَعْمَالِ إِلَى اللَّهِ تَعَالَى تَعْجِيلُ الصَّلَاةِ
لِأَوَّلِ وَقْتِهَا

Inne ehabbe'l-a'mâli ila'llâhi teâlâ ta'cilu's-salâti li-evveli vaktihâ.

Ahmed b. Hanbel'den.

Peygamber Efendimiz buyurmuş ki;

“Amellerin, ibadetlerin, Allah yolunda yapılan işlerin Allah’a en sevgilisi namazı ilk vaktinde, hemen, vakitlice kılmaktır.”

Kılmakta gevşek davranmamak, acele kılmaktır.

Ama *acele kılmayı* yanlış anlamayın, “paldır küldür kılmak” mânasına değil! Namazın vaktinin evvel vaktinde, geciktirmeye fırsat vermeden kılmaya başlamak. Yoksa kılarken tâdil-i erkâna riâyet edecek, usûlüyle kılacak. Kılarken acele olmaz. O şeytânî bir şeydir, doğru değildir. Namazı tâdil-i erkân ile, teennî ile, şuur ile kılacak; ama ilk vaktinde kılacak, hemen vakti girer girmez kılacak.

Bazı tanıdıklarım var, maşaallah, sokakta ezanı duyarım, içeri girerim mesela, bakarım namaza durmuşlar. Güzel. İlk vakti[nde], ilk işi; “Hemen şu namazı kılayım.” kılıyorlar. Evvel vaktinde namaz çok kıymetlidir. Allah indinde makbuldür.

Allahu Teâlâ hazretleri namaza çok büyük üstünlük vermiştir. Belki siz veya biz anlayamayız;

“Niye Allahu Teâlâ hazretleri bu namaza böyle bu kadar önem vermiş? Daha bir sürü önemli şeyler var...”

Sebebi şudur: İnsanın iyi insan olması şuuruna bağlıdır. Şuur, yani aklıyla ilgili. Bir insan babayiğit olabilir; huyu kötü olursa kıymeti yok. Yüzü güzel olabilir; huyu kötü olursa kıymeti yok. İnsanın iyi insan olması aklıyla, niyetiyledir. İyi niyetli bir insan iyi insandır. İyi işler yapan bir insanın da iyi niyetli, has, hâlis bir insan kalması için devamlı uyanık olması, kontrol altında olması lazım. Müslüman uyanık müslüman olacak.

“Peki, ben uyanık müslüman nasıl olayım? İğneli elbise mi giyeyim, döndükçe sağımdan solumdan batsın da beni uyku tutmasın, hep uyanık durayım. Uyanık durmanın çaresi nedir?”

Dinimiz her emri pratik bir çareye bağlamıştır. Pratiği vardır, yani bu işin bir tutulacak baş tarafı, başlayacak tarafı vardır. Bizim dinimizde uyanıklığın çarelerinden birisi beş vakit namazdır.

Neden?

Sabahleyin bir namazla güne başlıyorsun, Rabbini bir hatırlıyorsun. Öğleye doğru işler biraz başını çeldi; öğle namazı tekrar hatırlatıyor. Öğleden sonra yine biraz bir telaş; ikindi tam günün, ticaretin hızlı olduğu zamanda tekrar hatırlatıyor. Akşam tekrar hatırlatıyor. Yatma zamanı gelince tekrar hatırlatıyor. Günde beş kritik zamanda, günün dönüm noktalarında beş defa sen Rabbinin kulu olduğunu, âhîret adamı olduğunu hatırlıyorsun. Rabbinin huzuruna çıkıyorsun, Rabbinin önünde secde ediyorsun.

Bu insanı ne yapar?

Günde beş defa temizler.

Onun için Peygamber Efendimiz diyor ki;

“Beş vakit namaz insanın evinin önünden şırıl şırıl akan bir temiz sulu nehir gibidir ve insan beş defa bu suyun içine girip de sanki yıkanıyor gibidir. Bu suyun içinde günde beş defa yıkanan bir insanın üstünde toz, ter, kir, pas kalır mı? Onun gibi olur.”

Günde beş defa namaz bizi yıkayıp temizleyip mânevî bakımdan Hakk'ın yoluna çektiği için, kulluk vazifemizi hatırlattığı için

bizim önemli işlerimizden birisidir. Çok önemli işlerimizdendir! Namazı kim muntazam kılsa dinini ayakta tutmuş olur. Çünkü namaz, dini ayakta tutmanın pratik reçetesidir. Boş bir şey değildir. Allahu Teâlâ onu hikmetle koymuştur. *Hâşâ sümme hâşâ!* “Beş defa olmasa üç olsa...” filan diyenler oluyor. Öyle şey yok! Beş olmasının sebebi var. Cuma namazının sebebi var. Bayram namazının sebebi var. Hepsinin ehemmiyeti var.

g. Terazisi Hassas İbadet; Zikir Ve Zikrullah

Namazdan daha önemli, sık elek, ölçüsü daha sık olan bir şey daha vardır, o da çok kıymetlidir. Namazdan daha sık olan şey de zikrullahtır. Hakkında hadîs-i şerîfler var, bir kısmını zaman zaman geçiyor, size okuyoruz. Zikrullah en kıymetli ibadet oluyor.

Neden?

Zikrullahın eleği daha sık, daha ince elek, daha hassas terazi; her an Rabbinle seni bağlantılı tutuyor. Namazın arasında yine 2-3-5 saat bir aralık var. Ama o zikrullah seni o

aralıkta da Rabbine bağı tutuyor. Dilinle, kalbinle *Allah Allah* dedikçe o bağılık devam ediyor.

Prof. Dr. Mahmud Es'ad COŞAN
7 Rebîü'l-Âhir 1406 / 19.12.1985
İskenderpaşa Camii/ İstanbul

[Bütün HADİS DERSLERİ'ne PDF olarak ulaşmak için tıklayınız.](#)

